

Se, Guds lam, som bærer verdens synd

Dette Hellige evangelium står skrevet hos evangelisten Johannes, kapittel 1 og fra vers 29-34.

²⁹ Dagen etter ser han Jesus komme gående mot seg, og han sier: «Se, Guds lam, som bærer bort verdens synd!» ³⁰ Om ham var det jeg sa: Etter meg kommer det en mann som er kommet før meg, for han var til før meg. ³¹ Jeg kjente ham ikke, men for at han skal bli åpenbart for Israel, er jeg kommet og døper med vann.» ³² Og Johannes vitnet og sa: «Jeg så Ånden dale ned fra himmelen som en due, og den ble værende over ham. ³³ Jeg kjente ham ikke. Men han som sendte meg for å døpe med vann, sa til meg: Ham du ser

Ånden dale ned over og bli hos, han er det som doper med Den hellige ånd. ³⁴ Jeg har sett det, og jeg har vitnet: Han er Guds Sønn.»

Slik lyder det Hellige evangelium.

*

Assosiasjon er et flott ord. En assosiasjon handler om noe vi hører, ser eller opplever akkurat **nå** og som drar tankene våre over til **noe annet** vi har hørt, sett eller opplevd **tidligere**. Å «forbinde noe med noe er det samme som å assosiere».

Vi bringer alle med våre assosiasjoner og livserfaringer i møte med andre mennesker. Dette er uhyre spennende. Det er knagge

som vi henger ny informasjon på. Dette er noe jeg som prest og predikant hele tiden må ta høyde for. Når jeg sier et eller annet til dere, settes forhåpentligvis en tankevirksomhet i gang. Og det er jo bra. Utfordringen er at jeg ikke har noen som helst garanti for at **du** faktisk følger med på hva **jeg** sier. Det kan jo fort skje at jeg sier noe som blir begynnelsen på en **egen preken** i ditt hode! Din assosiasjonsstrøm kan gå løpsk! Så holder jeg på for meg selv her fremme! Jeg får trøst meg med at det finnes noe som er verre. Det er at det ikke finnes knagger eller tilknytningspunkter i det hele tatt. Og da blir jo ikke prekenen noe annet enn en effektiv sovetablett.

*

Dagens tekst fra Johannesevangeliet skaper i alle fall en sterk assosiasjon hos meg. Så sterk at jeg ikke kan la være å nevne den. Mange av dere har, ja, til kjedsommelighet kanskje, hørt meg fortelle fra mine arbeidsår i Etiopia. Her kommer litt mer. Det skjedde for mange år siden. En dag, mens jeg ventet på at søndagsgudstjenesten skulle begynne, satt jeg i kirkebenken og reflekterte over den etiopiske inskripsjonen på frontveggen over alteret. Inskripsjonen var et Jesusitat, hentet fra påskeberetningen. እየሱስ «ተፈጸመ» አለ, stod det. Det betyr: «Jesus sa: det er fullbragt». «Så fint dette er, sier jeg begeistret til en eldre medarbeider som kommer inn og setter ved siden av meg. «Ja», sier han. «Det er fint, men som **du** kanskje ikke vet, var det en enda finere inskripsjon på veggen før kirken ble

malt om for noen år siden. «Hva var det?» spør jeg vel vitende om at eldre mennesker gjerne tenker at verden var bedre før. Han smiler. «Det var døperen Johannes' vitnesbyrd», sier han. «እነሆ! የዓለምን፡ ሐጢአት፡ የሚያስወገድ፡ የእግዚአብሔር፡ በግ!» «Se, Guds lam som bærer verdens synd!»

*

Hver gang jeg leser denne teksten, tenker jeg på denne hendelsen. Jeg deler begeistringens til min venn. Vi kjenner begge en som bærer bort verdens synd. Takk og lov for det! Jeg trenger nåde, tilgivelse, ny start hver dag!

I åpenbaringstiden, den delen av kirkeåret som vi nå er inne i, fokuserer vi på ulike sider ved Jesu person. Hvem var han? spurte folk den gang. Det spør nok folk om den dag i

dag også. I dag møter vi Jesus som syndebæreren, som var fylt av Den hellige ånd, og som samtidig var Guds sønn. Vi skal se litt nærmere på dette, men alle først vil vi se litt nærmere på døperen Johannes.

*

Døperen Johannes var en djerv, frittalende og sterk personlighet. Han inngav stor respekt. Ikke på grunn av et glamorøst, glattpolert ytre. For sannsynligvis så han ut som en villmann! I hvert fall om han hadde vært utsatt for vårt blikk. Han var verken ikledd Armani-dress eller herrebunad fra Hardanger! Han hadde ikke vært hos Dressmann heller! Nei, han hadde kappe av kamelhår og lærbelte om livet! Han bodde ute i ødemarken og spiste gresshopper og vill

honning! Det er likevel ingen grunn til å skue hunden på hårene. Johannes var ingen ubetydelig person. Som deg og meg hadde han sin rolle å spille i livets store puslespill. Gud kan bruke oss alle! Akkurat det finner jeg mer og mer merkelig, jo eldre jeg blir.

Johannes hadde en profetrolle. Han var en overgangsskikkelse mellom gammel og ny tid. Han markerte slutten på **noe** og begynnelsen på **noe annet**. Han var kalt av Gud til et spesielt oppdrag!

På sett og vis gikk han i den lange rekken av jødiske domsprofeter. Han makte folk til bot og omvendelse. Han la ingenting imellom da han beskrev menneskers synd og tilkortkommenhet, og denne verdens

bedrøvelighet! Så på den måten kan en si at Johannes tok stor plass!

Han var likevel ingen narsissist som nøy speilbildet av seg selv. Nei, han red ikke på en «elsk-deg-selv-bølge». Han vendte oppmerksomheten på en ny tid som stod for døren og på **en annen**, som var større enn ham. «**Han som kommer etter meg, er sterkere enn jeg, og jeg er ikke verdig til å ta av ham sandalene**» (Matt 3,11), sa Johannes, og understreket at han ikke var helt uten ydmykhet. Selv om han var krass i språket og kalte ubotferdige tilhørerne for både det ene og det andre, var Johannes først og fremst snøplogen; veirydderen som ryddet vei for Kongen; Kongenes konge! Det var han profeten Jesaja profeterte om: «*En røst roper*

i ødemarken: «Rydd Herrens vei, gjør hans stier rette!» (Matt 3,3).

*

«Se, Guds lam som bærer verdens synd!»

Denne setningen som jeg leste på kirkeveggen i Etiopia, var det viktigste Johannes hadde å si om Jesus. Jesus sammenliknes med påskelammet. Jødene feiret påske til minne om deres frigjøring fra slaveriet i det gamle Egypt. Jeg kunne sagt mye om tradisjonen rundt påskelammet, om både symbolikk og den indre betydningen av dette, men for å gjøre en lang historie kort var påskelammet et utgangspunktet for syndstilgivelse, nytt liv og slektens videreførelse.

Johannes knytter an til dette, men viser at horisonten er langt større enn det jødiske folk. Dette påskelammet bærer **verdens** synd. Jesus har ingen etnisk begrensning, men global relevans. Han kom for å bære **hele** menneskeslektens synd. Derfor er det **ikke** den jødiske påske vi feirer i den kristne kirke. Vi feirer ikke Israelfolkets utgang fra Egypt, men vi feirer **Jesu død og hans seier over dødskreftene ved sin oppstandelse på påskemorgen!**

Jesus åpnet veien til Gud for oss og gir alle som tror på ham, uavhengig av rulleblad, CV og bakgrunn, syndenes tilgivelse. Tidligere i gudstjenesten leste vi fra Jesaja: «Vi gikk oss alle vill som sauer, hver tok sin egen vei. Men skylden som vi alle hadde, lot Herren ramme

ham». Derfor kan vi med frimodighet tre frem til nattverdbordet i dag. Vi kommer til Kristus, ikke fordi vi er perfekte, men fordi vi trenger **ham** som kan gi oss tilgivelse og ny start. «I Kristus står jeg for Gud som om jeg aldri hadde syndet», sa Martin Luther treffende.

*

Johannes praktiserte en omvendelsesdåp. Jesus skulle innføre en **annen dåp**, ikke bare en ordinær vanddåp, men en dåp i Den Hellige ånd. Den praktiserer den kristne kirke den dag i dag.

Sett i lys av Johannes' forståelse av hvem Jesus var, var det ikke rart at Johannes vegret seg for å døpe Jesus da Han ba om dette: «**Jeg**

trenger å bli døpt av deg, og så kommer du til meg?» spør han. Et knakende godt spørsmål!

Jesus demonstrerte på denne måten sin solidaritet med menneskene. Han ble ikke bare født inn i våre kår, men døpt inn i våre kår. Dåpen representerte inngangen i det Guds rike som Jesus skulle etablere eller virkeliggjøre. Dåpen er også inngangen til fullverdig deltakelse i den kristne menighet. Derfor tar vi med frimodighet imot foreldre som ønsker å bære sin barn til dåpen. Derfor døper vi også dem som i voksen alder som tilkjennegir kristen tro, ønsker å bli en del av menigheten, og som ikke ble døpt som barn.

*

Johannes, som var tydelig på at han ikke var mer enn en veirydder for Jesus, ble styrket i

sin tro. Da Jesus ble døpt lød røsten fra himmelen: «**Dette er min Sønn, den elskede, i ham har jeg min glede.**» (Matt 3,17). Det er derfor ikke rart at Johannes i etterkant med stor frimodighet og sterk tro kunne si: «**Jeg har sett det, og jeg har vitnet: Han er Guds Sønn.**» (Joh 1,34).

*

Etter å hørt alt dette, vil sikkert noen spørre seg: «Men hvor sterk er egentlig **min** tro? Jeg tviler jo av og til, troen min går opp og ned, har jeg egentlig rett til å kalle meg kristen?» Til deg vil jeg si: Det er ikke styrken på din tro som er det avgjørende, men **Ham** du tror på! Skulle kvaliteten og kvantiteten på vår tro være avgjørende, ville det hele reduseres til

en prestasjon. I den kristne kirke finnes det verken et A-lag eller B-lag eller en reservebenk. Alle som har behov for Kristus og det Han har å gi, er velkommen. Han drar oss alle ned fra tribunen og inn på sin banehalvdel! Den kristne kirke blir aldri verken mer eller mindre enn forsamlingen av tilgitte syndere. Bare slike vil samles Gud i hans evige rike.

*

For å illustrere troens sårbarhet, vil jeg avslutte med et kritisk punkt i døperen Johannes' eget liv. Han ble senere kastet i fengsel. Det røynet på, både psykisk og fysisk. Troen ble satt under press. Han kom i tvil og sendte to budbærere til Jesus for å

forsikre seg om at han ikke hadde levd på en livsløgn. «Er du den som skal komme, eller skal vi vente en annen?»⁴ Han fikk litt av et svar: Jesus svarte dem: «Gå og fortell Johannes hva dere hører og ser:⁵ *Blinde ser, og lamme går, spedalske renses, og døve hører, døde står opp, og evangeliet forkynnes for fattige.*⁶ Og salig er den som ikke faller fra på grunn av meg.»

Det er som om Jesus sier: Ta det med ro, min venn. Alt er i sin skjønneste orden!

Ære være Faderen og Sønnen og Den Hellige Ånd som var, er og blir en sann Gud fra evighet til evighet. Amen.

